

історичних подій шляхом фальсифікації фактів історії, їх специфічним тлумаченням, інтерпретацією, які стають відмінними від прийнятого на цьому просторі раніше та часто суперечать самим історичним фактам. Російська влада використовує історичну політику як останній інструмент для політичної мобілізації населення та підтримання рейтингів першої особи. Саме тому битва на полях пам'яті з боку РФ протягом останніх років ставала все більш агресивною та запеклою. Загострення так званих «війн пам'яті» ворог послідовно використовував, як із зазначеною вище метою, так і з метою дезінтеграції українського суспільства.

Не має жодного сумніву, що велика роль у цьому протистоянні належить документно-інформаційним закладам – бібліотекам, архівам, музеям – серед основних функцій яких є й комеморативна, спрямована на формування, транслявання та збереження історичної пам'яті народу, що є одним із наріжних складників його духовно-культурного розвитку, а також вагомим компонентом формування національної ідентичності.

Література

1. Крупнов Ю.В. (2002). Как Россия сможет предотвратить пятую мировую войну. Консциентальная война [Електронний ресурс]. URL: <http://krounov.ru/pubs/2005/02/09/10403> Дата звернення: 09.04.2022
2. Бейлин М.В. (2018). Консциентальные войны в эпоху информационных технологий. Наука. Искусство. Культура. Выпуск 3(19). 170–177.
3. Почепцов Г. (2019). Когнитивная война может совершенно незаметно прятаться в телесериале, романе, песне. [Електронний ресурс]. URL: <https://cripo.com.ua/likbez/kognitivnaya-voyna-mozhet-byt-sovershenno-nezametno-pryatatsya-s-teleseriale-romane-pesne/> Дата звернення: 19.04.2022.
4. Гула Р.В. (2020). Інформаційна війна: соціально-онтологічний та мілітарний аспекти: монографія /Р.В. Гула, О.П. Дзьобань, І.Г. Передерій, О.О. Павліченко, Г.О. Філь. Київ: „Каравела” 2020. 288 с.
5. Комлева Н.А. (2015). Консциентальная война: глобальные тренды глобального противоборства. Пространство и время. 3 (21). С. 15 – 23.
6. Драмтеатр у Маріуполі і не тільки. Які пам'ятки української культури постраждали через вторгнення Росії та куди повідомляти про них/ [Електронний ресурс]. URL: <https://nv.ua/ukr/art/kulturni-pam-yatki-yaki-zruynuvali-rosiyski-okupanti-pid-chas-viyini-v-ukrajini-spisok-z-foto-50226298.html>
7. URL: <https://www.facebook.com/100064780626529/posts/354891060013579/?sfnsn=то>

УДК 378.126

Гур О.М., д.пед.н., доцент,
Національний університет «Полтавська
політехніка імені Юрія Кондратюка»

САМООСВІТА ЯК СКЛАДНИК ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Професійний саморозвиток трактується як процес розвитку особистості, орієнтований на високий рівень професіоналізму та

професійних досягнень. Професійний саморозвиток має в основі складну систему мотивів та особливе джерело активності. Цей процес обумовлений новими цілями та вимогами, які виникають відповідно до змін уявлень про професійну діяльність.

Професійний саморозвиток педагогів ми визначаємо як усвідомлені дії щодо вдосконалення своєї особи як професіонала, це – цілеспрямований процес підвищення рівня своєї професійної компетентності, педагогічної техніки та розвитку професійно значущих якостей відповідно до зовнішніх соціальних вимог, умов професійної діяльності та власної програми.

Рушійною силою та джерелом професійного саморозвитку педагога вищої школи є його усвідомлена потреба в цьому процесі, викликана бажанням бути кращим, успішнішим, мати визнання, отримувати задоволення від процесу та результатів професійної діяльності. Основними напрямками саморозвитку особистості є *самовиховання* (виховання волі, якостей характеру, певної моделі поведінки) та *самоосвіта* (пізнання нового, осмислення інформації, її інтеграція з наявними знаннями, інтелектуальне збагачення).

Самоосвіту можна визначити як процес розвитку інтелектуальних якостей та здібностей, а також як вид пізнавальної діяльності, і як засіб саморозвитку. Ми розглядаємо самоосвіту як складник саморозвитку особистості. Під самоосвітою викладача закладу вищої освіти розуміємо добровільну діяльність, спрямовану на освоєння загальної культури, сучасних педагогічних ідей та технологій, що сприяє підвищенню якості та результативності освітнього процесу та самовдосконалення педагога.

Як основні характеристики самоосвіти виділяємо її *усвідомленість, цілеспрямованість та систематичність*.

У процесі самоосвіти викладач може використати різні джерела інформації: вивчення літератури, перегляд телепередач або відеороликів, проходження курсів підвищення кваліфікації, відвідування семінарів та конференцій, відвідування занять колег із наступним обміном досвіду тощо.

Інтенсивний розвиток інформаційних технологій змінює умови самоосвіти. Інтернет із його можливостями спілкування електронною поштою, участі в чатах, форумах, майстер-класах, тематичних відеоконференціях, семінарах сприяє віртуальному об'єднанню педагогів у вирішенні питань самоосвіти.

Самоосвіта може розвиватися за умови наявності потреби в самоосвіті та відповідної ситуації для її задоволення. Потреба в самоосвіті в кожного викладача своя, що обумовлено різними факторами, а саме: структурою особистості, інтересами, науковою, психолого-педагогічною та спеціальною підготовками роботи, рівнем розвитку тощо.

Для більшості викладачів потреба в самоосвіті пов'язана з освоєнням сучасних технологій навчання, набуттям нових знань за методикою викладання, але меншою мірою із самоактуалізацією у творчій педагогічній діяльності.

Уважаємо, що самоосвіта педагога буде ефективною за умови усебічної реалізації потреби в саморозвитку, наявності здатності до самооцінювання, рефлексії, спрямованої на усвідомлення власних дій, почуттів, своєї

діяльності, удосконалення методів самопізнання й самоаналізу, готовності до змін. Також важливою є програма самоосвіти, яка об'єднує загальноосвітній, предметний, науковий, психолого-педагогічний та методичний напрями.

Результатами самоосвіти педагога мають стати: підвищення якості викладання предмету, педагогічної взаємодії зі студентами, написання посібників, статей, підручників, програм, проведення досліджень, розробка та впровадження нових форм, методів та прийомів навчання, підготовка доповідей, виступів, дидактичних матеріалів, тестів, методичних рекомендацій, вказівок та ін.

Отже, самоосвіта стає частиною професійного саморозвитку викладача вищої школи тією мірою, якою воно є об'єктом рефлексії (самоаналізу та активного осмислення стану та дій викладача).

Література

1. Андрощук І. П. Самоосвіта педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів. Методичні засади підвищення кваліфікації педагогічних працівників системи професійної освіти : збірник матеріалів Всеукраїнської Інтернет-конференції / за заг. ред. Л.І.Шевчук. Хмельницький : НМЦ ПТО ПК; ФОП Мельник А.А., 2016. С. 301-306.

2. Кайдалова, Л. Г. Самоосвіта і самовдосконалення викладача вищого навчального закладу. Проблеми трудової та професійної підготовки, 2011. № 17, С. 40-48.

3. Уласевич Н.В. Формування самоосвітньої компетентності – важлива складова позитивного іміджу викладача навчального закладу. Особливості формування компетентностей викладачів через їх самоосвіту. Дніпро : Дніпровський міський базовий технікум зварювання та електроніки імені Є.О. Патона, 2018. С. 18-24.

4. Фесенко, В., Сабатовська-Фролкіна, І., Галій, Л. Педагогічні умови формування й розвитку компетентності самоосвіти та самовдосконалення викладачів. Наукові записки кафедри педагогіки, 2021. № 1(48), С. 64-70. <https://doi.org/10.26565/2074-8167-2021-48-08>.

УДК 07(477):316.485.26(470+571

*Л.А. Чередник, к.філол.н., доцент
Національний університет*

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

УКРАЇНСЬКІ МАСМЕДІА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ

Масова комунікація здійснюється за допомогою спеціальних каналів або засобів – засобів масової комунікації/інформації(ЗМІ), які ще називають масмедіа (*англ. mass media*). З-поміж них виділяють пресу (газети, журнали), радіо, телебачення, Інтернет, а також кіно, фонографії(музичні записи), відеосистеми тощо. Вони є принциповою ланкою масової комунікації. Масмедіа – це технічні засоби повідомлень, трансляційні інститути, що функціонують у публічній сфері згідно з чинними правовими нормами. Водночас можна стверджувати, що масмедіа є соціальним інститутом із власними правилами і звичаями, який займається збором, обробкою та розповсюдженням інформації. У класичному розумінні масмедіа